

GIE ni NA cun in clic

Ils 3 da mars 2024 san votantas e votants dallas vischnauncas da pilot grischunas vuschar a moda electronica. Interessents dallas vischnauncas Lumnezia, Stussavgia, Domat, Puntraschigna e Poschiavo han la pusseivladad da s'annunziar per la votaziun electronica entochen la dumengia proxima. Igl interess per vuschar electronic ei en Lumnezia e Stussavgia buc ual stravagants.

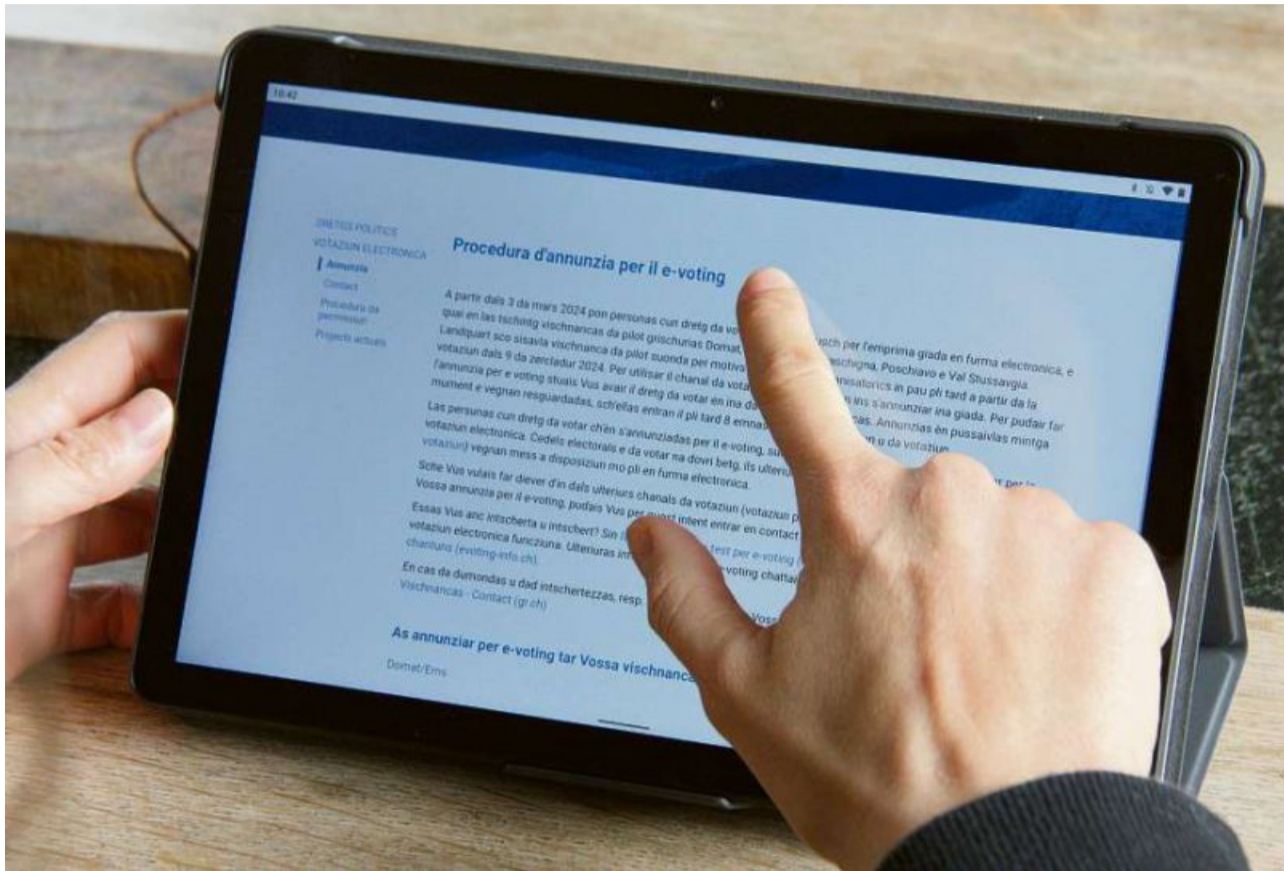
ANDREAS CADONAU/FMR

Empau temps per s'annunziar resta aunc a votantas e votants prompts da separticipar alla votaziun electronica planisada per l'emprema ga ils 3 da mars 2024. Silmeins allas votantas ed ils votants dallas vischnauncas Lumnezia e Stussavgia ch'il cantun Grischun ha tscherniu sper las vischnauncas da Domat, Puntraschigna e Poschiavo per dignas da separticipar al project da pilot per far empremas experienzias cun igl aschinumnau e-voting. Votantas e votants ch'ei s'annunziar entochen ils 7 da schaner 2024 per la votaziun electronica ellas vischnauncas da pilot retscheivan in attest da votar cun las indicaziuns necessarias per vuschar via tablet, computer ni telefonin.

Explicaziuns pli concretas en caussa votar electronic porscha la pagina dil cantun Grischun. Leu san ins denter auter leger che l'urna electronica sesarva mintgamai quater jamnas avon la votaziun per serrar la sonda allas 12.00 avon il gi da votaziun.

Mudest interess per votar electronic

Ella Lumnezia para igl interess per votar electronic aunc detg mudests, sco quei che la responsabla per la controlla da habitonts, *Patricia Giger* confirmescha. «Entochen ils treis da schaner ein 150 votantas e votants s'annunziar per vuschar electronic.» Tenor la controlla da habitonts han 1700 persunas il dretg da vuschar en Lumnezia e da quei sesanflan biabein 100 egl'exteriur. Era votantas e votants che vivan egl'exteriur e ch'ei annunziar ella vischnaunca Lumnezia san separticipar alla votaziun electronica. «La plipart dallas persunas annun-

Ils 3 da mars 2024 san las votantas ed ils votants da tschun vischnauncas grischunas votar per l'emprema ga a moda electronica.

FOTO ANDREAS CADONAU

ziadas vivan denton en Lumnezia», gi *Patricia Giger*.

La vischnaunca vul denton era possibilizar al suveran interessau da vuschar electronic davart fatschentas communalas. Tractanda sin palanca communal ils 3 da mars 2024 ei la votaziun davart ina midada dils statuts dalla corporaziun dalla vischnaunca da concessiun dallas ovras da Zervreila. Ina votaziun communa-

la ch'ei medemamein suttamessa al parr dil suveran dalla vischnaunca Stussavgia. Ed era leu sa votantas e votants decider via il computer, tablet ni telefonin, priu il cass ch'el vul quei, sco quei che *Toni Theus* explichescha. «Quei succeda en stretga collaboraziun cun l'administraziun cantunala», gi igl'emploiau che tgira la votaziun electronica ell'administraziun dalla vischnaunca Stussavgia. «Il can-

tun tarmetta igl attest da vuschar allas votantas ed als votants e l'administraziun cantunala sto era dumbrar las vuschs electronicas.»

Aschia sco che las vischnauncas publicheschan ils agens resultats dallas votaziuns cantunales e federalas sin ina plattform interna intermediaria il cantun allas vischnauncas las vuschs electronicas dalla votaziun communal. «Nus savein

vinavon publicar ils resultats dalla votaziun communal, sco ils resultats dallas votaziuns cantunales e federalas da nossa vischnaunca», gi *Toni Theus*

Dapli interess en Stussavgia

«Sur ils firaus vai jeu retschert dabai annunziar per igl e-voting», tradescha *Toni Theus*. In diember exact ha el buca saviu indicar, el quenta denton cun biabein 130 annunziar da votantas e votants per la votaziun electronica dils 3 da mars 2024. En Stussavgia vivan varga 750 persunas cun dretg da vuschar. «Jeu maneigiel ch'ei dat dabai reclama a bucca per la votaziun electronica aschia ch'ei vegn a dar ulteriuras annunziar per la votaziun dil zercladur 2024.» La porta da s'annunziar ni da serertr dalla votaziun electronica vegn danovamein aviarta sunter la votaziun dil mars.

Toni Theus gi da giaver fatg in'empirova cun dar giu la vusch a moda electronica. «Quei ei ordvart sempel e jeu creigel buc ch'enzatgi desisti sunter ina emprema experienza.» El avertescha las votantas ed ils votants ch'ei s'annunziar per la votaziun electronica da haver bein quitau digl attest da vuschar. «Senza quellas indicaziuns sin quei attest eis ei buca pusseivel da vuschar electronic.»

Decisiv per il futur dalla votaziun electronica resta la proteccziun dallas datas e ch'igl ei buca pusseivel da manipular votaziuns. Ina emprema fasa da project ha fatg naufragi sunter ch'il sistem da vuschar electronic ha tradiu diversas malsegirtads en quei grau. Da niev han ils cantuns Grischun, Basilea marcu, Sogn Gagl e Turgovia lantschau cun entginas da lur vischnaunca ina secunda empreva cun la votaziun electronica.

La wg da Theres e Teun

Teun Beumer dalla Hollandia ha brattau il biro ad Utrecht cun las pistas da Flem per luvrar duront ina sesiun sco scolast da skis. Anflau dimora per quei temps ha el tier l'indigena *Theres Hunter*. La FMR ha visitau la cuminonza da habitar extraordinaria.

LUISA CADONAU/FMR

La clamada da scolast/a da skis ha ina buna reputaziun – mintga di sin pista, esser tugi en moviment e passentar igl unviern ella muntogna. Quei ha era motivau il Hollandes *Teun Beumer* da s'annunziar per la piazza da scolast da skis a Flem. Per inaga leva el untgir il biro e la monotonia dad Utrecht e passentar igl unviern ella Surselva.

Emprem ha el anflau ina dimora a Versomi. Leu ha el denton sesentiu persuls ed isolaus. «Jeu hai dumandau il meinascola sch'el savess buca procurar per ina dimora pli datier da Flem ni Laax», raqueta *Teun Beumer* alla FMR duront la viseta. Il meinascola ha sinquei contactau l'antieriura scolasta da skis *Theres Hunter* da Flem.

Differentas generaziuns sut in tetg

Theres Hunter viva cun siu tgaun *Alba* a Flem ed ella lai dapi entgins onns vi ina combra. «Jeu hai schon pliras gadas dau a tscheins la combra vita. Magari a persunas ord la gastronomia, denton il pli savens a scolasts da skis. Igl'emprem scolast da skis che ha viviu tier mei vegn aunc oz sin vise-ta. Magari daventan ils affitaders amits», raqueta *Theres Hunter* duront in te ella cuschina da sia habitaziun a Flem.

Sunter il telefon dil meinascola ha ei dau in'emprem inscunter denter *Theres Hunter* e *Teun Beumer*. «Ina dallas empremas damondas da Teun era, sch'el stoppi mintgamai esser ad uras a casa», raqueta *Theres Hunter* cun in surrir, «quei hai jeu quitau legher. Tier mei ei quei segir buc il cass.» Ils dus eran immediamein simpatics in a l'auter e dapi ils 7 da december 2023 viva *Teun Beumer* tier *Theres Hunter* a Flem.

Per ina sesiun d'unviern parta *Theres Hunter* sia habitaziun cun il scolast da skis *Teun Beumer*.

FOTO LUISA CADONAU

Ina situaziun da win-win

La dunna da 74 onns porscha buca mo dimora, mobein era mintga di ina tschavera. «Ella cuschina superbein. Igl ei in grond luxus per mei ch'ella cuschina», di il giuven Hollandes. *Theres Hunter* rispunda: «Igl ei gie buc il senn dad ina wg ch'ina persuna cuschina e lu cuschina tschella. Ed jeu cuschinel fetg bugen.»

Per *Teun Beumer* ha la cuminonza da habitar aunc in auter avantag: «Jeu seleg-

rel ch'jeu sai vegnir a casa e sai discuorer cun *Theres* davart il di. Ed ella raqueta da pli baul, co ei era cu ella luvrava sco scolasta da skis.» *Theres Hunter* ha duront plirs onns luvrau sco scolasta da skis a Flem. Ed era ella selegra dil conhabitant: «Igl ei grondius che zatgi ei cheu. Jeu fetsch quei denton mo igl unviern, per ch'jeu hagi la stad per mei.»

Era *Nadal* e *Silvester* ha *Teun Beumer* buc stuiu festivar sulet, mobein el ravugl

dalla famiglia da *Theres Hunter*: «Jeu hai empriu d'enconuscher l'entira famiglia. *Nadal* cheu ei pli spezial ch'ella Hollandia. Nus havein cantau e dau giugs. Quei era fetg bi.» Ina biala memoria ch'el prendi cun el a casa, aschia *Teun Beumer*.

Emprem scola da skis, lu luvrar per Utrecht

Ad Utrecht lavura *Teun Beumer* tier ina firma ella partiziu da resursas humanas.

Cun sia lavur sa el era cuntinuar duront siu temps a Flem. «Avon ni sunter in di sin pista lavurel jeu per la firma ella Hollandia. Quei funcziuna tochen dacheu fetg bein.» Per l'interpresa hollandesa fa el discuers da presentaziun ni segida d'anflar cuors da scolaziun supplementara per conluvrers/as. «Grazia alla tecnologia dad oz sai jeu far mia lavura era da Flem annora», manegia il giuven da trenta onns.

E co plai ei ad el a Flem? «Jeu sesentel fetg bein cheu. Igl ei legher. Jeu emprendel d'enconuscher bia gliued ed jeu entaupel els, sche jeu mon a pei tras Flem», raqueta il scolast da skis. Ed era la lavur sco scolast da skis fa grond tschaffen ad el.

Concludent resta aunc ina damonda: co funcziunescha la convionza? «Ei funcziunescha grondius», rispundan *Teun Beumer* e *Theres Hunter* el chor.

«Dimora per scolasts/as da skis»

Ils scolasts e las scolastas da skis e snowboard da Flem ston sez anflar ina dimora, survegnan denton sustegn dil patron *LAAX School*, sco ch'il menader da vendita ed administraziun dalla *LAAX School Christian Sutter* scriva sin damonda dalla FMR. Els sustegnan denton lur personal duront la tscherca ni ch'els intermediarian habitaziuns ni combras ad els/ellas che vegnan mess a disposiziun. Che scolasts/as da skis survegnan sutterg tier persunas privatas ei plitost l'excepziun. Il diember seigi pigns, scriva *Christian Sutter*.